

Z JUDIKATURY

K zákazu vstupu agresivního manžela do společné domácnosti

Pokud se manžel chová vůči manželce, dětem či dalším příslušníkům domácnosti agresivně, je možno rozhodnout předběžným opatřením o tom, že je povinen zdržet se vstupu do rodinného domku, a to až do doby pravomocného rozhodnutí soudu ve věci samé. Žalovaný má sice po dobu trvání manželství právo spoluužívat nemovitost žalobkyně z titulu rodinného stavu, ztrácí však toto oprávnění okamžikem, kdy jeho chování je v hrubém rozporu s dobrými mravy.

Usnesení Okresního soudu Plzeň-město čj. 20 C 220/2003 ze dne 30. 6. 2003 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Plzni čj. 12 Co 453/2003 ze dne 9. 9. 2003, které nabylo právní moci 19. 9. 2003.

Paní P. podala žalobu o vyklizení proti svému manželovi spolu s návrhem na vydání předběžného opatření, kterým by soud žalovanému do doby pravomocného rozhodnutí ve věci uložil povinnost zdržet se vstupu do rodinného domku čp. 848 v P., který je v jejím výlučném vlastnictví. V žalobě požadovala vyklizení žalovaného bez zajištění bytové náhrady a návrh odůvodnila agresivním jednáním žalovaného, který v minulosti opakovaně fyzicky napadl i psychicky týral žalovanou, děti obou účastníků i otce žalobkyně, který spolu s účastníky v rodinném domku bydlel. Spolu se žalobou a návrhem na vydání předběžného opatření předložila žalobkyně doklady prokazující opakované zásahy policie na místě, šetření orgánu právní ochrany dětí a lékařské zprávy o fyzickém napadení žalobkyně. Osvědčila dále, že podala žalobu o rozvod manželství účastníků a v současné době že probíhá opatrovnické řízení o úpravě poměrů k nezletilým dětem.

Okresní soud Plzeň-město v zákonné lhůtě (do sedmi dnů) návrhu vyhověl a vydal předběžné opatření tohoto znění: **Žalovaný je povinen zdržet se vstupu do rodinného domku čp. 848 v P., a to až do doby pravomocného rozhodnutí soudu ve věci samé.** V odůvodnění soud uvedl, že je sice pravdou, že prejudikuje konečné rozhodnutí, neboť návrh ve věci samé je obsahově téměř shodný s návrhem na vydání předběžného opatření. Soud ovšem dospěl k závěru, že s ohledem na neřešitelnost daného problému v naší právní úpravě a potřebu zatímni

úpravy vztahů s ohledem na neúnosnou situaci v rodině je namíste návrhu žalobkyně vyhovět.

Proti usnesení podal žalovaný odvolání, v němž namítal, že napadené rozhodnutí považuje za citelný zásah do osobního života, neboť nemá jinou možnost bydlení, pracuje v P. a jeho zdravotní stav je nepříznivý. Nepopřel, že žalobkyni pod vlivem alkoholu napadl, uvedl však, že šlo o ojedinělý exces vyprovokovaný chováním žalobkyně. Navrhl proto, aby odvolací soud napadené rozhodnutí změnil a návrh na vydání předběžného opatření zamítl.

Odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání není důvodné, proto napadené usnesení potvrdil. V odůvodnění Krajský soud v Plzni uvedl, že žalobkyně předloženými důkazy dostatečně osvědčila, že je potřeba zatímně upravit poměry účastníků do skončení sporu o vyklizení, aby se protiprávní chování žalovaného nemohlo opakovat. Žalovaný má sice po dobu trvání manželství právo spoluužívat nemovitost žalobkyně z titulu rodinného stavu, ztrácí však toto oprávnění okamžikem, kdy jeho chování je v hrubém rozporu s dobrými mravy.

Rozhodnutí zaslala a právní větou opatřila JUDr. Daniela Kovářová.

Poznámka dr. Kovářové: Rozhodnutí je průlomové a do doby přijetí zákona o domácím násilí by mohlo být vodítkem, jak v dané situaci postupovat. Jak už to ovšem v podobných situacích

Z JUDIKATURY

bývá, po právní moci předběžného opatření vzala a předběžné opatření se tak stalo bezpředměje klientka žalobu zpět, soud řízení zastavil mětné.

U žalob na určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, nemůže soud schválit smír a nemůže tedy ve smyslu ust. § 153a odst. 2 o. s. ř. ani rozhodnout na základě uznání, resp. fikce uznání.

Aby mohlo být vyhověno určovací žalobě dle ust. § 80 písm. c) o. s. ř., je nutné, aby bylo nade vši pochybnost zjištěno, že nastaly zákonné podmínky existence právního vztahu nebo práva, jehož určení se žalobce domáhá, a kromě toho je nutné zkoumat, zda žalobce má na určovací žalobě naléhavý právní zájem. K jednoznačnému závěru o obou těchto zjištěních nelze dospět jen na základě tvrzení žalobce v žalobě. V uvedeném případě jde o věc, jejíž povaha nepripouští schválení smíru, a tedy ani rozhodnutí ve smyslu ust. § 153a odst. 2 o. s. ř. na základě uznání, resp. fikce uznání. Automatické vydávání rozsudku pro uznání, zejména takových, které pramení z fikce uznání (§ 153a odst. 3, 4 o. s. ř.) by mohlo vykonstruovat protiprávní vztah, jehož náprava by byla obtížná, ne-li nemožná. Jestliže žalovaný v průběhu řízení uzná uplatňovaný určovací nárok žalobce, resp. v rámci navrženého smíru jej učiní nesporným, přestává být právní postavení žalobce vůči žalovanému nejisté, a žalobce tím ztrácí již v průběhu řízení naléhavý právní zájem na určení práva nebo právního vztahu.

Usnesení Městského soudu v Praze z 19. 11. 2002, čj. 17 Co 465/2002-37

Tímto usnesením Městský soud v Praze jako soud odvolací zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 z 10. 9. 2002, čj. 14 C 50/2002-22, jímž se čtyři žalobci proti žalovanému domáhali zjištění vlastnického práva k pozemku.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem soud I. stupně určil, že žalobci jsou podílovými spoluvlastníky v rozsudku blíže uvedených parcel. Vzhledem k tomu, že žalovaný se na základě výzvy soudu realizované v souladu s ust. § 114b odst. 1 o. s. ř. nevyjádřil, rozhodl soud rozsudkem pro uznání dle ust. § 153a odst. 3, resp. 4 o. s. ř.

Podle odůvodnění soud I. stupně dospěl k závěru, že byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky pro rozhodnutí rozsudkem pro uznání, neboť žalovaný se na základě výzvy soudu k žalobě ve stanovené lhůtě nevyjádřil, ačkoli byl poučen ve smyslu ust. § 114b odst. 5 o. s. ř. Uplynutím soudem stanovené lhůty k vy-

jádření došlo k zákonné fikci uznání nároku uplatňovaného žalobou, která je sankcí za nečinnost žalovaného a soud tedy o určení vlastnictví rozhodl dle ust. § 153a odst. 3 a 4 o. s. ř. rozsudkem pro uznání s tím, že nárok žalobců se opírá o ust. § 80 písm. c) o. s. ř. ve spojení s ust. § 134 o. z.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolání, které odůvodnil ustanovením § 205b o. s. ř., neboť dle jeho názoru nebyly splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání. Žalovanému bylo usnesením ze dne 10. 7. 2002 soudem uloženo, aby se ve lhůtě 30 dnů písemně vyjádřil v případě, že uplatňovaný nárok neuzná-